

Historie péče o jedince se sluchovým postižením

Počátky vzdělávání

- starověk
- antické Řecko
- Aristoteles
- Platón
- středověk – období scholastiky
- výchova a vzdělávání jedinců se SP – mniši v kláštorech

Průkopníci vzdělávání neslyšících

■ Španělsko (16./17.stol.)

* *Pedro Ponce de Leon*

* *Manuel Ramirez de Carrión*

* *Juan Pablo Bonet*

Anglie (17.stol.)

- John Bulwer
- John Wallis
- Henry Baker
- Thomas Braidwood
- individuální vyučování – soukromé školy pro hluché

■ Nizozemí (17./18.stol.)

* *Johann Conrad Amman*

- švýcarský lékař neutralizovaný v Holandsku

- 1692 – kniha : „*Surdus logens*“ – „*Mluvící hluchý*“

- **vyučovací metoda** : 1. vytvořit hlas, 2. rozlišit hlas od neznělého výdechu, 3. cvičit samohlásky, 4. hlásku zapsat, 5. polosamohlásky (m, n, zadní n, r, l), 6. souhlásky
- nácvik **odezírání**
- výstavba **souvislé řeči**
- zabýval se také nápravou vad řeči

■ Francie (18.stol)

Jacob Rodriguez Pereira

- vliv Boneta, Ammana, ..., neslyšící sestra

-

- využíval vibrací, **cvičil zbytky sluchu**, užíval sluchové trubice

- *daktylogie*

R. Ernaud

Etienne Francois Déschamps

střední Evropa

* *16. a 17.stol.*

* *18.stol.*

- Německo : *Ferdinand Arnoldi*

- české země : *Karel Berger*

Kolektivní vyučování – první ústavy 18.století

Charles Michel de l'Épée – Francie

- vzdělával chudé, předával vše nástupcům
- měl vliv na Anglii, Dánsko, Itálii, Německo, atd.
- **1769/1770 – 1.pařížský ústav pro hluchoněmé**
- **metoda** – kompenzace, základem je posunek
 - *tzv francouzská či manuální metoda*
- **cíl** :

Samuel Heinicke – Německo

- ředitel školy pro neslyšící, zal. r.1778 (*1.ústav pro neslyšící v Německu, v Lipsku*)
- *metoda německá či orální*

18. a 19. století – u nás

- *vídeňský ústav (1779)*
- *pražský ústav (1786)*
- *brněnská škola s internátem (1829)*
 - „*Moravsko-slezský ústav pro hluchoněmé*“
- 2.pol.19.stol. – stále více ústavů
- vychází několik *odborných časopisů*, konají se *konference učitelů a mezinárodní kongresy*

Milánský kongres (1880)

- *spor zastánců německé a francouzské metody*
- vítěz : **orální metoda**

Georg Forchhammer (ředitel dánských škol)

- nesouhlasil s čistou orální metodou
- *man-orální systém + odezírání + písmo*

Viktor Urbantschitsch (Vídeň)

Friedrich Bezold (Mnichov)

20.století - Československo

- *Constantin Malisch*

„*mateřská metoda*“ (Malischova metoda)

Vývoj po roce 1945

Raná péče

Velká Británie – MŠ v Manchesteru

* Irene Ewingová

* Alexander Ewing

Japonsko

USA

Péče ve škole mateřské a základní

ČSSR – vliv sovětské pedagogiky

Německo

Nizozemí

USA – Northampton

Santa Ana v Kalifornii

další důležitá data :

- 1880-1960
- 70. léta 20.stol.- *totální komunikace*
- 1990 – ustanovení SPC
- 1992/1993 – *3letý bakalářský obor na VŠ pro neslyšící*
- 1993 – počátek výzkumu znakového jazyka u nás
- 1998 – *zákon o znakové řeči*
- *bilingvální systém vzdělávání*
- 2008 – *novelizace zákona o znakové řeči*

Ohluchlé, nedoslýchavé a neslyšící známé osobnosti

- **Ludwig van Beethoven** -těžká převodní nedoslýchavost
- **Karel Čapek** - převodní nedoslýchavost
- **Thomas Alva Edison**
- těžce nedoslýchavý v důsledku svých pokusů
- **Victor Hugo** (nedoslýchavost ve stáří)

„Cožpak záleží ne hluchotě ucha, když slyší duše? Jediný skutečná a neléčitelná hluchota je hluchota ducha.“

Victor Hugo, 1845

- **Winston L.S. Churchil** (nedoslýchavost ve stáří)
- **Helena Kellová** – americká herečka, spisovatelka, filozofka, ohluchla a oslepla ve 2 letech
- **Hieronymus Lorm (Jindřich Landesman)** – brněnský básník a filozof. *Objevitel dotekové abecedy* pro hluchoslepé, která nese jeho jméno. V 15 letech *ohluchl, postupně i oslepl.*
- **Boris Masník**
– český grafik, kreslíř a animátor (Bratři v triku“)
Ohluchl ve 2 letech po meningitidě.
- **Josef Václav Myslbek**
- významný český sochař, trpěl chorobou sluchových nervů, která vedla k úplné hluchotě
- **Ronald Wilson Reagan**
– filmový herec a americký prezident (nedoslýchavý)
- **Jean Jacques Rousseau**
– francouzský filozof a spisovatel (tinnitus)
- **Bedřich Smetana**
– ohluchl nejprve na jedno ucho, později i na druhé
- **Věra Strnadová**
– ztratila sluch v 6 letech, autorka knih věnujících se problematice sluch.postižení
- **Jan Werich**
– v pozdějším věku silně nedoslýchavý

Literatura:

- HRUBÝ, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu. 1. a 2. díl.* Praha: Septima, 1997, 1998.
- POUL, J. *Nástin vývoje vyučování neslyšících.* Brno: Paido, 1996.
- PULDA, M. *Včasná sluchově řečová výchova malých sluchově postižených dětí.* Brno: MU, 2002